

(<https://t.me/tarihogretmeni>)

**Telegram kanalımızın linkidir
DAVETLİSİNİZ**

OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYET

HÜKÜMDARLARIN ÜNVANLARI

- Han
- Hakan
- Bey
- Gazi
- Hünkar
- Padişah
- Sultan (ilk kullanan Orhan Gazi)
- Sultan-ı Guzat (ilk kullanan Orhan Gazi)
- Halife
- Kayzer-i Rum (Fatih Sultan Mehmet)
- Hadimül Haremeyn-i Şerefeyn (Yavuz Sultan Selim)
- Halifey-i Ruy-i Zemin (Kanuni Sultan Süleyman)
- Hüdavendigar (I. Murat)

Hükümdarın unvanı

HÜKÜMDAR SEMBOLLERİ

- Hutbe okutmak
- Sikke kesmek
- Sancak (Tuğ)
- Tuğra (Padişah imzası)
- Taht
- Taç
- Nevbet
- Hilal (Giysi)
- Otağ (Saltanat Çadırı)
- Kılıç kuşanma (Eyüp Camii'sinde)

HÜKÜMDARLARIN EGEMENLİĞİ KULLANMA BİÇİMLERİ		
Yasama	Yürütme	Yargı
<ul style="list-style-type: none">FermanKanunnameAdaletnameBeratNizamnameYasakname	<ul style="list-style-type: none">Divan-ı Humayun	<ul style="list-style-type: none">Kulluk HakkıMüsadere

TOPKAPI SARAYI'NIN BÖLÜMLERİ		
BİRÜN (Dış Saray)	ENDERUN (İç Saray)	HAREM
<ul style="list-style-type: none">Altı Bölük HalkıCebecilerTopçularMüteferrikalarMehterhaneSaray HastanesiCerrahbaşıKelhalbaşıDış HazineSaray Mutfağı	<ul style="list-style-type: none">Saray OkuluArz OdasıBüyük OdaKüçük OdaHazine-i HassaDoğancılar OdasıKiler OdasıSeferli OdasıHas Oda	<ul style="list-style-type: none">Padişahın Özel DairesiKızlar BölümüValide Sultanlar, Padişahın Eşleri

NOT: Birun ile Enderun arasındaki bölüm **Babussaade**

NOT: İlk saray Orhan Bey zamanında → Bey Sarayı (Bursa)

I.Murat zamanında → Edirne Sarayı

II.Mehmet (FSM) zamanında → Topkapı Sarayı

DİVAN-I HÜMAYUN ÜYELERİ				
VEZİR-İ AZAM (Sadrazam)	VEZİRLER (Kubbealtı Vezirleri)	KAZASKER	DEFTERDAR	NİŞANCI
<ul style="list-style-type: none">Padişahın mutlak vekiliSerdar-ı Ekrem		<ul style="list-style-type: none">Adalet ve eğitimden sorumluKadı ve müderrislerin atamasından sorumlu	<ul style="list-style-type: none">Mali işlerden sorumlu	<ul style="list-style-type: none">Tüm resmi belgelere padişahın tuğrasını çeker.Divan toplantı tutanaklarını Mühimme Defterine, arazi kayıtlarını ise Tahrir Defterine kaydeder.Yardımcısı: Reisülküttap

NOT:

İlk Vezir: **Alaadin Paşa** (Orhan Bey dönemi)

İlk Sadrazam: **Çandarlı Halil Hayrettin Paşa** (I.Murat dönemi)

Mevlânâ Özdemir tarih

İlk Kazasker: **Çandarlı Kara Halil Paşa** (I.Murat dönemi)

İlk Defterdar: **Çelebi bin Mehmet** (I.Murat dönemi)

İlk Nişancı: **Muhammed Asgarül Cezeri** (II.Mehmet dönemi)

NOT: DİVAN'A SONRADAN KATILAN ÜYELER: **Şeyhülislam, Kaptan-ı Derya, Yeniçeri Ağası**

NOT: Osmanlı'da Sadrazam ve Şeyhülislam'ın atamasını hükümdar, diğer divan üyelerinin ise Sadrazam yapardı.

DİĞER DİVANLAR							
Ayak Divanı	Ulufe Divanı	Sefer Divanı	Galebe Divanı	İkinci Divanı	Çarşamba Divanı	At Divanı	Cuma Divanı

- Ayak Divanı:** Olağanüstü durumlarda toplanan divandır.
- Ulufe Divanı:** Kapıkulu askerlerine maaş dağıtılan divandır.
- Sefer Divanı:** Sefere çıkılmadan önce toplanan divandır.
- Galebe Divanı:** Yabancı elçilerin kabul edildiği divandır.
- İkinci Divanı:** Divanda kalan işlerin görüşüldüğü divandır.
- Çarşamba Divanı:** İstanbul meselelerinin görüşüldüğü divandır.
- Cuma Divanı:** Cuma günleri Kazasker başkanlığında hukuk işlerinin görüşüldüğü divandır.

DİVAN-I HÜMAYUNDA YER ALAN KALEMLER

- Beylikçi (Divan) Kalem:** Divan'ın işleyişi sırasında tutulan kayıtların yazıldığı kalem.
- Tahvil (Nişan) Kalem:** Yüksek dereceli görevlilerin özlük işlerinin görüşüldüğü, ferman ve beratların yazıldığı kalem.
- Ruus Kalem:** Tahvil kaleminin dışında kalan, daha düşük dereceli memurların özlük işlerinin yazıldığı kalem.
- Amedi Kalem:** Sadrazam ile Padişah arasındaki yazılı ilişkiler ve dış ilişkilerin yazıldığı kalem.
- Ruznamçe Kalem:** Gelilerin kayıt edildiği kalem.
- Tarihçi Kalem:** Mali belgeleri tarihlendiren kalem.

EYALET YAPISI			
MERKEZE BAĞLI (SALİYANESİZ) EYALETLER	SALİYANELİ EYALETLER	YURLUK	BAĞLI VE İMTİYAZLI EYALETLER
<ul style="list-style-type: none">Merkeze yakın eyaletlerdir.Gelileri Hazine'ye girmez.Tımar sistemi uygulanır.Rumeli, Anadolu, Bosna, Temeşvar, Budin, Şam, Halep, Keke, Girit	<ul style="list-style-type: none">Merkeze uzak eyaletlerdir.Gelirleri direkt Hazine'ye girer.İltizam sistemi uygulanır.Mısır, Basra, Bağdat, Yemen, Trablusgarb, Tunus, Cezayir	<ul style="list-style-type: none">DersimColamerig	<ul style="list-style-type: none">ErdelEflakBoğdanHicazMısırKırım

TAŞRADAKİ DEVLET GÖREVLİLERİ

Muhtesib: Taşrada belediye işlerinden sorumludur.

Kapan Emirleri: Tahıl ve hububatın kaban denilen tartılarda tartarak halka adaletli şekilde dağıtılmasından sorumludur.

Beytülmal Emini: Taşrada kamuya ait çıkarları korumakla sorumludur.

Bac Emini: Esnaf ve zanaatkarlardan vergi toplamaktan sorumludur.

TAŞRA YÖNETİMİ			
BİRİM	YÖNETİCİ	ADALET	GÜVENLİK
EYALET	Beylerbeyi	Kadı	Subaşı
SANCAK	Sancakbeyi	Kadı	Subaşı
KAZA	Kadı	Kadı	Subaşı
KÖY	Kethüda, Yiğitbaşı	Kadı Naibi	Sipahi

NOT: 184 Vilayet Nizamnamesi ile yapılan değişiklikle;

İDARİ BİRİM	YÖNETİCİ
Vilayet	Vali
Liva	Mutasarrıf
Kaza	Kaymakam
Nahiye	Nahiye Müdürü
Köy	Muhtar

BAŞKENT'İN (PAY-I TAHT-İstanbul) YÖNETİMİ

- Sadrazam:** Genel sorumlu
- Şehremini:** Günlük işlerden sorumlu
- Mimarbaşı:** İmar işlerinden sorumlu
- Taht Kadısı:** Adalet işlerinden sorumlu
- Yeniçeri Ağası:** Güvenlik işlerinden sorumlu

OSMANLI İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TOPRAK YÖNETİMİ				
MİRİ ARAZİ (Devlete Ait)			MÜLK ARAZİ (Kişilere Ait)	
• Dirlık	Has		Haraci Arazi	Öşriyye Arazi
	Zeamet			
	Tımar	Eşkinci tımarı		
		Muhafız tımarı		
		Hizmet tımarı		
• Paşmaklık				
• Mukataa				
• Malikane				
• Ocaklık				
• Yurtluk				
• Arpalık				
• Metruk				
• Mevkuf				
• Mevat				

KLASİK OSMANLI EKONOMİSİ		
FİSKALİZM	İAŞECİLİK (Provizyonizm)	GELENEKÇİLİK
Hazine'ye ait gelirleri mümkün olduğu kadar arttırmak	Reaya'nın refahını sürekli kılmak için piyasalarda istenilen kalitede ve uygun fiyata yeterli mal bulundurmak	<ul style="list-style-type: none">Var olan ekonomide dengeyi bozacak eğilimleri önlemekAşırı harcamaların önüne geçmek

LONCA TEŞKİLATI

Mekkari taifesi: Ticaret yolları üzerinde taşımacılık yapan zümredir.

Derbentçi: Ticaret yolları üzerinde köprü ve geçitlerin güvenliğini sağlamaktır.

Menzil: Ticaretin hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlar.

Lonca Teşkilatının Görevleri:

- Üye sayısını ve üretim kotasını belirlemek
- Üretilen malların kalitesini kontrol etmek
- Üretilen malların fiyatlarını tespit etmek
- Esnaf ile devlet arasındaki ilişkileri düzenlemek

OSMANLI ORDU SİSTEMİ				
KARA ORDUSU				DENİZ GRUBU
KAPIKULU ASKERLERİ		TIMARLI SİPAHİ	YARDIMCI BİRLİKLER	
Kapıkulu Piyadeleri	Kapıkulu Süvarileri	<ul style="list-style-type: none">• Yiğitbaşı• Cebelü	<ul style="list-style-type: none">• Yaya ve müsellemler• Voynuk• Cerahur• Martalos• Deliler• Beşliler• Akıncılar• Saka• Turna• Azaplar	
<ul style="list-style-type: none">• Acemioğlanlar• Yeniçeriler• Cebeciler• Topçular• Top Arabacıları• Lağımcılar• Humbaracılar• Bostancılar	<ul style="list-style-type: none">• Sipah• Silahtar• Sağ ulufeci• Sol ulufeci• Sağ garip• Sol garip			

TOPLUMSAL YAPI				
BERAYA (Yönetenler)			REAYA (Yönetilenler)	
Seyfiye (Ümera)	İlmiye (Ulema)	Kalemiye	Müslümanlar	Gayrimüslimler (Zimmi)
<ul style="list-style-type: none">• Sadrazam• Vezirler• Yeniçeri Ağası• Kaptan-ı Derya• Sancak Beyi• Beyler Beyi• Subaşı	<ul style="list-style-type: none">• Şeyhülislam• Kazasker• Kadı• Müderris• İmam• Müftü• Nakibüleşraf	<ul style="list-style-type: none">• Nişancı• Defterdar• Reisülküttap• Defter Emini		

OSMANLI'DA ÜNLÜ BİLİM ADAMLARI

- **Kadıze Rumi:** Muhtasar-ı Fil Hisab
- **Ali Kuşçu:** Risalet'ül Fethiye
- **Takiyüddin Mehmet:** Alatür-Rasadiye li Şehinşahi
- **Matrakçı Nasuh:** Cemalü'l Küttap ve Kemalü'l Hisab
- **Sinan Paşa:** Tazarunname ve Nasihatname
- **Molla Lütüfi:** Taz'ifül-Mezbah
- **Ali İbn-i Veli:** Tuhfetü'l Ayan
- **Molla Fenari:** Aynü'l Ayan
- **Zembilli Ali Cemali:** El-Muhtarar
- **Altunizade:**
- **Sabuncuoğlu Şerafettin:** Mücerrebname, Cerrahiyetül Haniyye
- **Akşemseddin:**
- **Mustafa Naima Efendi:**
- **Abdurrahman Şeref:** Tarih-i Devlet-i Osmaniye
- **Aşık Paşazade:** Tevarih-i Ali Osman
- **Tursun Bey:** Ebul Feth
- **Neşri:** Cihannüma
- **Hoca Saadettin:** Tacüt Tevarih
- **Piri Reis:** Kitab-ı Bahriye
- **Seydi Ali Reis:** Miratül Memalik, Muhit
- **Evliya Çelebi:** Seyahatname
- **Katip Çelebi:** Keşfü'z -zünun, Fezleke ve Cihannüma

Yeniçeri Ocağı

KLASİK DÖNEM OSMANLI SANATI

HAT:

- Amasyalı Şeyh Hamdullah
- Mustafa Rakım Efendi
- Hafız Osman
- Ahmet Akşemseddin Karahisari
- **TEZHİP (Yaldızlama):**
- Kara Mehmet

Mustafa Akşemseddin

MİNYATÜR:

- Matrakçı Nasuh: Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Irakeyn
- Levni: Surname, Silsilename
- Nakkaş Osman: Hünername
- Seyyid Lokman
- Nigari
- Sinan Bey
- Şiblizade Ahmet: Gül Koklarken Fatih Sultan Mehmet
- Osman Hamdi Bey: Silah Taciri, Kaplumbağa Terbiyecisi, Genç Kız Portresi

MÜZİK:

- Safiyuddin Urme
- Abdülkadir Meraği: Nağmelerin Külliyyatı
- Mustafa İtri Efendi: Tut-i Mucize-i Guyem
- Hacı Arif Bey
- Tamburi Cemil Bey: Çeçen Kızı
- İsmail Dede Efendi: Nakış, Yine Bir Gülnihal

OSMANLI'DA VERGİLER	
ŞER'İ VERGİLER	ÖRFİ VERGİLER
<ul style="list-style-type: none">• Öşür (Aşar)• Haraç• Cizye• Adet-i Ağnam• Resm-i Çift• Çift Bozan• Bac-ı Bazar• Amediye• İhtisab Resmi• Resm-i Tapu• Arusane• Çerime (Niyabet)• İспенç• Yave (Kaçgun)• Canavar Resmi• Mücerred• Bennak	<ul style="list-style-type: none">• Avarız• Bad-ı Heva• İmdat-ı Seferiye• İmdat-ı Hazariye• İlane-i Cihadiye• Kürekci Bedeli• Derbent• Resm-i Sürsat• Resm-i Nüzul (Nakit)

OSMANLI'DA BANKACILIK

- **Bank-ı Dersaadet:** 1847'de açılmış ilk banka
- **Bank-ı Osmani:** Yabancı destekli banka
- **Memleket Sandıkları:** 1863'te çiftçiye kredi vermek için kurulan banka
- **İstanbul Emniyet Sandıkları:** 1868'de kuruldu.
- **Ziraat Bankası:** 1888'de II. Abdülhamit döneminde açılmıştır.
- **Osmanlı İtibar-ı Milli Bankası:** İttihat ve Terakki yönetiminde açılmıştır.

OSMANLI'DA MAHKEMELER	
TANZİMAT'A KADAR	TANZİMAT'TAN SONRA

<ul style="list-style-type: none"> • Şer'i Mahkemeler • Cemaat Mahkemeleri • Konsolosluk Mahkemeleri 	<ul style="list-style-type: none"> • Şer'i Mahkemeler • Cemaat Mahkemeleri • Konsolosluk Mahkemeleri • Nizamiye Mahkemeleri • Ticaret Mahkemeleri
---	--

OSMANLI'DA EĞİTİM

- Eğitim ve öğretimin ilk basamağı **Sibyan Mektebi**'dir. Masrafları Vakıf tarafından karşılanmıştır.
- Osmanlı'da orta ve yüksek öğretimin temeli **Medrese**'lerdir. Bu kurumların da masrafları vakıflarca karşılanmıştır.
- Medreseler **Hariç, Dahil** ve **Sahn** adı verilen bölümlere ayrılmıştır. Hocalarına **Müderris** denir.
- Müderris ile Talebe arasındaki ilişkileri düzenleyen görevliye **Muid** denir.
- Medrese öğrencilerine; **Suhte, Sofu, Talebe** denir.

MEDRESELERİN BÖLÜMLERİ			
Darü'l Kurra	Darü'l Hadis	Darü'l Hendese	Darü'l Tıp

OSMANLI'DA MİMARİ

ERKEN DÖNEM		
DİNİ MİMARİ	SİVİL MİMARİ	ASKERİ MİMARİ
<ul style="list-style-type: none"> • Hacı Özbek Cami • Yeşil Cami • Süleyman Paşa Medresesi • Kızıllar Türbesi • Ulu Cami • Hacı Bayram Cami • II.Bayezid Külliyesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Edirne Sarayı • Uzunköprü • Irgandı Köprüsü • Çinili Köşk • Topkapı Sarayı 	<ul style="list-style-type: none"> • Kale-i Sultaniye • Kilitbahir Kalesi • Bozcaada Kalesi • Anadolu Hisarı • Rumeli Hisarı

KLASİK DÖNEM		
DİNİ MİMARİ	SİVİL MİMARİ	ASKERİ MİMARİ
<ul style="list-style-type: none"> • Bayezid Cami • Haseki Cami • Şehzade Cami • Süleymaniye Cami • Selimiye Cami • Sultan Ahmet Cami • Rüstem Paşa Medresesi • Süleymaniye Medresesi • Selimiye Medresesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostar Köprüsü • Drina Köprüsü • Rüstem Paşa Kervansarayı • Revan Köşkü • Bağdat Köşkü 	<ul style="list-style-type: none"> • Seddülbahir Kalesi

GEÇ DÖNEM				
LALE DEVRİ (1718-1730)	BAROK VE ROKOKO ÜSLUBU (1730-1808)	AMPİR ÜSLUP (1808-1860)	EKLEKTİK DÖNEM (1860-1900)	NEOKLASİK DÖNEM (1900-1930)
*Sadabat Kasrı *Nevşehirli İbrahim Paşa Külliyesi *III.Ahmet Çeşmesi	*Nur-u Osmaniye Cami *Laleli Cami *Eyüp Sultan Cami *Selimiye Kışlası *Levent Kışlası *İshak Paşa Sarayı	*Ortaçağ Cami *Nusretiye Cami *Yıldız sarayı *Alay Köşkü	*Valide Cami *Hamidiye Cami *Dolmabahçe Cami *Çırağan Sarayı *Beyler Beyi Sarayı *Aynalıkavak Kasrı	*Bebek Cami *Bostancı Cami *Haydarpaşa İskelesi *Alman Çeşmesi

OSMANLI DÖNEMİ SANAT